

DZINTARS TILAKS

RAIBI LABĀ
NOMETNE

DZINTARS TILAKS

RAIBI LABĀ
NOMETNĒ

Autora ilustrācijas

821.174-93
Ti 310

Vāka dizaina autore **Vita Lēnerte**
Autora ilustrācijas

Dzintars Tilaks
RAIBI LABĀ NOMETNE

Apgāda vadītāja *Vija Kilbloka*
Projekta vadītāja *Bārbala Simsons*
Redaktore *Gundega Sēja*
Korektore *Zīna Stikute*
Mākslinieciskā redaktore *Inguna Kļava Švanka*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra ielā 6,
Rīgā, LV-1010. Red. nr. L-4259.
Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana
vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums.
Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā.

© Dzintars Tilaks, 2022
© Literārā apdare, izdevums, mākslinieciskais noformējums,
Apgāds Zvaigzne ABC, 2022
ISBN 978-9934-31-173-4

1. DIENA

Puisis smagi nopūtās, skatīdamies, kā vecāku baltā automašīna lēnām izgriežas no asfaltētā laukuma un nonāk uz ceļa. Te nu viņš, Miks Lipurgs, tiks pamests pilnīgi viens svešā, simtiem kilometru tālā nekurienē, kaut kādu svešu cilvēku pūlī uz veselām divām nedēļām. Uz četrpadsmit dienām!

Ja tuvumā nebūtu tik daudz acu, kas pamana visu apkārt notiekošo, viņš noteikti skrietu, kliegtu, mātu ar roku, lai mašīna apstājas un paņem viņu prom no šī visa, skaļi apsoloties, ka mēģinās iztikt bez visiem tiem gadžetiem, planšetes, interneta, pat telefona (uz kādu brīdi), ka vasarā ies ārā, lēks, skries, brauks ar ričuku, vienvārdsakot – būs aktīvs svaigā gaisa un dabas prieku baudītājs... Bet tā nenotika. Miks stāvēja kā sastindzis, pat nepamāja mammai, kura no mašīnas salona māja viņam. Arī tēva pēdējam skatienam viņš neatbildēja, tikai noskatījās pakaļ pa ceļu pazūdošajai mašīnai. Viņam pat vilka uz raudienu, bet to neviens neredzēja. Miks sakoda zobus un ieknieba sev rokā, zinot, ka šis paņēmiens labi darbojas emocionālos brīžos, lai asaru, kura jau bija gatava iespraukties acī, dabūtu atpakaļ. Viņš pat tramīgi paskatījās apkārt – neviens uz viņu neblenza, daži apmēram viņa vecuma un jaunāki “upuri” naivi pētīja ēkas fasādi un apkārtni, citi atsveicinājās no vecākiem vai uzklausiņa pēdējos padomus pirms atvadīties. Daži izskatījās pat priecīgi, it kā to vien būtu gaidījuši un beidzot

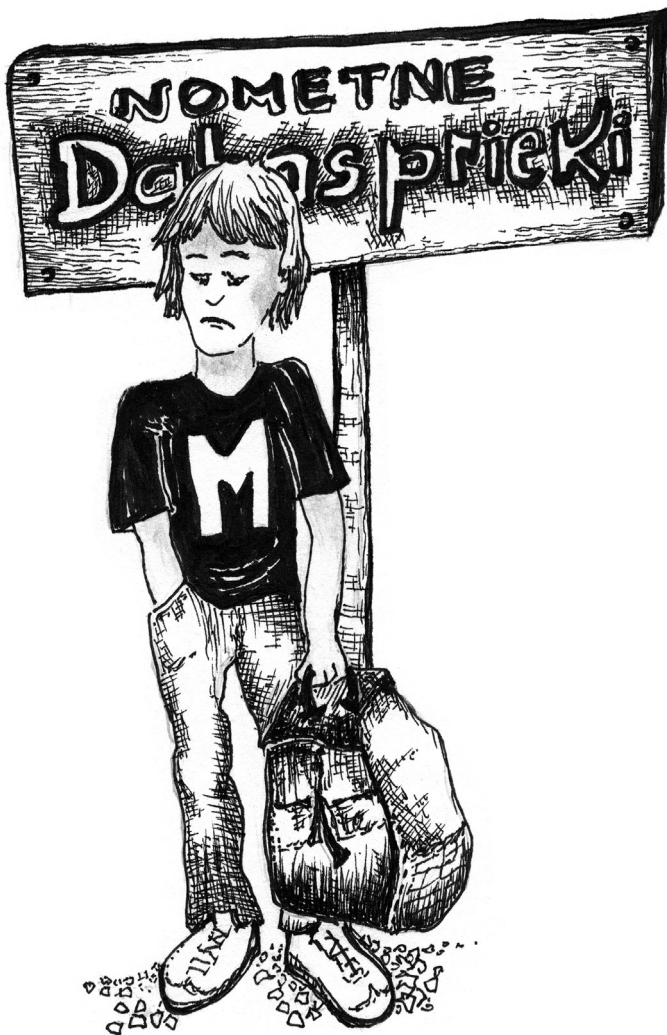
nonākuši savā sapņu vietā. Naivie! Vai tad viņiem mājās bija tik slikti, ka jāpriecājas par šo te nolupušo, veco ēku, par basketbola laukumu bez groziem un vienīgo, putekļiem noklāto solu ēkas priekšā, kam blakus iedzīts miets un piekarināts uzraksts NOMETNE “DABAS PRIEKI” zaļā krāsā. Miks nicīgi savilka degunu, pacēla savu lielo somu un pienesa tuvāk citām, kas bija saliktas rindā.

Pagalmā iznāca jauns vīrietis spocīgi zaļā cepurē platām malām un priecīgi paziņoja, ka pēc desmit minūtēm visiem būs jāpulcējas pie ieejas, jāuzklausā instrukcijas un tikai tad drikstēs doties iekšā ēkā. Varētu domāt, ka visi baigi ilgojas tikt ātrāk iekšā tajā nožēlojamā graustā.

Miks it kā vienaldzīgi vērās tālumā, patiesībā domādams, ka ir zemiski nodots un pamests. Tā bija visistākā nodevība no vecāku puses – pieteikt viņu šajā nometnē, kur valda drakoniski noteikumi, pilnīgi stulbas nodarbības, un nav neviena paša pazīstama, normāla cilvēka. Bet viņa vecāki tieši šeit, šajā nožēlojamajā vietā, saskatīja visu, kas nepieciešams viņu trīspadsmit gadus vecajam dēlam, – aktīvu atpūtu bez cilvēces tehniskajiem sasniegumiem, bez intermeta un kontaktiem ar pasauli.

Miks tomēr bija apņēmības pilns izdzīvot, – minimāli kontaktējoties ar citiem, lieki nekur neiesaistoties, nesmaidot pa labi un pa kreisi katram – visu darīt tā, lai uzreiz būtu skaidrs: viņš šeit atrodas piespiedu kārtā kā drūmākajā izsūtījumā, kas jāpārcieš.

Desmit minūtes bija pagājušas. No ēkas iznāca tas pats ar zaļo cepuri un kāda apaļīga, sajūsmā starojoša būtne sārtiem vaigiem un matos iespraustu zaļu spalvu. Aiz viņas sekoja augumā gara un tieva sieviete ar mākslīgo ziedu vainagu galvā un zaļu lapas formas piespraudi pie blūzes. Pagalmā iznāca arī divas vecākas sievietes zaļos priekšautos un vēl

viena neliela auguma jaunkundze ar zaļu aubi, uz kuras bija sarkans krusts. Kopskats bija tik jokains, ka Miks gandrīz iesmējās, par spīti tam, ka tikko bija nozvērējies pat nesmaidīt.

Apaļīgā ar spalvu skaļi teica: – Esiet sveicināti dabas prieku nometnē, vietā, kur piedzīvosiet daudz ko jaunu,

kur iegūsiet jaunus draugus un iemācīsieties to, ko līdz šim pat nebijāt mēģinājuši darīt. Es esmu nometnes vadītāja, un nometnes laikā mans nīkvārds, iesauka jeb pseidonīms ir Pūce. Šī ir Smilga. – Viņa ar roku parādīja uz visgarāko ar vainagu galvā. – Viņa būs meiteņu grupas vadītāja.

Smilga paspēra soli uz priekšu un pamāja visiem ar roku, satraukti pasmaidīja un sakārtoja savu vainagu, kurš atkal un atkal gribēja sašķiebties uz vienas auss.

Nometnes vadītāja jau iepazīstināja ar zēnu grupas vadītāju – to ar zaļo cepuri, viņš visu laiku plati smaidīja un dīdījās uz vietas, it kā gaidītu startu skrējienam. – Viņu sauciet par Asnu, viņš būs zēnu grupas vadītājs. Mūsu Asns ir arī nometnes programmas autors un daudzu nodarbību vadītājs.

Pūce ar rokas mājienu aicināja, lai priekšā iznāk jaunā sieviete ar zaļo aubi un sarkano krustu.

– Tā ir Puķe. Viņa nometnē ir gan māsiņa, gan psiholoģe, gan nodarbību vadītāja. Puķe mācīs jums iepazīt noderīgus augus.

– Bet šīs divas dāmas, – Pūce norādīja uz kundzēm zaļos priekšautos, – ir Rozīne un Klimpa, kuras rūpēsies, lai jūs būtu garšīgi paēduši.

Pūce paskatījās savā pulkstenī un piebilda: – Starp citu, līdz pusdienām tikai pusstunda, tādēļ mums jāpasteidzas. Tagad jūs ņemiet somas un dodieties iekšā skolā. Jā, es nepārteicos, šī kādreiz bija Lejupes pamatskola, un tagad mums ir prieks to apdzīvot vismaz vasarās. Kādreizējās skolas klases būs jūsu mājvieta uz divām nedēļām. Aiziet! Atrodiet savas klases, katrs savu guļvietu un skapīti, atstājiet tur somas un pēc desmit minūtēm esiet atpakaļ pagalmā uz nometnes atklāšanu. Ātri! – Pūce paņēma svilpi un iesvilpa tajā. – Tās ir signāls, ka visiem ātri jāpulcējas. – Un viņa

vēlreiz iesvilpa, lai visiem būtu skaidrs, kā izklausās tas svarīgais signāls.

Daži acumirkļi paķēra somas un metās iekšā, laikam, lai pagūtu ieņemt labākās vietas, taču Miks nesteidzās, viņš bija nelokāms savā vienaldzībā. Lēni pacēlis somu, viņš skolas ēkā iegāja viens no pēdējiem.

Atradis savu vārdu uz lapas pie durvīm, Miks iegāja palielā telpā ar astoņām gultām. Pie katras gultas bija naktskapītis, telpas galā pie sienas – divi palieli skapji, bet istabas vidū – galds. Miks apjuka, nevarēdams uzreiz ieraudzīt brīvu vietu, un jau nožēloja, ka nebija pirmais meties, lai aizņemtu vietu pie loga.

– Nāc šurp, te man pretī brīva gulta, – viņu uzrunāja kāds gaišmatains puisis, nedaudz garāks par Miku. – Te būs forši, nav pretim durvīm, ja kāds ienāk pārbaudīt kārtību.

– Aha! – Tas bija pirmais vārds, ko Miks izdvesa, atradams nometnē.

– Es esmu Reinis. – Puisis pastiepa dūri, un Miks tai piesita savējo. Šī sasveicināšanās bija ierasta kopš vīrusu uzliesmojuma un joprojām neizzuda, gluži kā atgādinājums par nesenajiem ierobežojumiem. – Es no Jelgavas. Un tu?

– No Rīgas. Miks Lipurgs, – klusi atbildēja Miks.

– Tu tāds baigi mierīgais, nevis kā šie čaļi, tie jau saplūcās par labāko gultu.

– Man tas viss tā... baigi vienalga. – Miks pietēloja savu vienaldzību, smagi nopūšoties. – Nav citu variantu, tāpēc būs jāpacieš šīs divas nedēļas.

– Senči piespieda?

– Aha. – Miks pamāja ar galvu.

– Es gan pats atradu. Man šovasar šī ir otrā nometne, – Reinis gandrīz ar lepnumu teica. – Pirmā bija jaunsargu

nometne, bet baigi īsā, tikai dažas dienas. Es esmu jaunsargs. – Reinis it kā gaidīja, ko par to teiks Miks, taču, nesagaidījis nekādu reakciju, piebilda: – Ir superīgi būt par jaunsargu.

No ārpusē atskanēja skaļš svilpes signāls, un puīši nesteidzīgi devās uz durvīm. Pagalmā visiem bija jāsastājas pa istabu grupām, kuras tika nodēvētas par “brigādēm”. Kopā bija divas zēnu un trīs meiteņu brigādes. Līdz vakaram tika dots uzdevums izvirzīt katras brigādes vecāko, bet tagad sekoja iepazīšanās ar noteikumiem, tos skaļi nolasot. Pēc tam tika pacelts nometnes karogs un atskaņota valsts himna, kurai Reinis nekautrēdamies dziedāja līdzī, laikam tāpēc, ka apzinīgs jaunsargs. Miks, stāvēdams viņam blakus, arī pievienojās, kaut vai aiz cieņas pret himnu un arī pret tikko iepazīto Reini. Kad himna bija beigusies, Miks čukstēja: – Dzirdēji? Noteikumos paredzēta pilnīga izolācija no jebkādam tehnoloģijām. Alu laikmets...

– Tu to nezināji? – Reinis ar izbrīnu paskatījās uz Miku.

– Cerēju, ka tas nav pa īstam, ka nedrīkstēs visu laiku, ka...

– Gan jau kaut ko atļaus. Bet, ja neatļaus, būs jāpierod. Jaunsargi arī nedrīkst visu laiku nēsāt mobilos un lietot, kad ienāk prātā.

– Es neesmu nekāds jaunsargs, – Miks norūca, juzdamies aizvainots.

Jau pēc stundas katram savs telefons bija jānodod un jāparakstās, ka noteikumus sapratis. Tikl pie telefona un zvanīt drīkst tikai, ja ir nopietns iemesls, un ne biežāk kā vienu reizi dienā. Visi telefoni un planšetes tagad atradās pie nometnes vadītājas Pūces.

Pirms šķirties no telefona, Miks vēl gribēja pēdējo reizi kā brīvs cilvēks kādam piezvanīt, bet steigā nevarēja izdomāt,

kam zvanīt. Vecākiem? Nē. Viņi atbalsta nometnes kārtību un droši vien ir uz vienu roku ar Pūci. Kādam draugam? Un ko? Sūdzēties par nometnes noteikumiem? Stulbi. Atvadīties no kāda uz ilgāku laiku? Tāpat neviens nepamanīs, ka divas nedēļas nav Mika, jo katram savi vasaras prieki.

Miks gari nopūtās un neapzināti glaudīja telefona muguru ar pirkstu.

Garām gāja meitenes un skaļi sprieda: – Tas taču ir cilvēka tiesību pārkāpums. Kāpēc jāatņem telefoni? Ko tad mēs vakaros darīsim? Un mūzika? Un bildes? Vājprāts...

Miks atzinīgi novērtēja dzirdēto, bet skaļi neko neteica. Izrādās, viņš nav vienīgais, kurš ir sašutis par izolāciju no tehnoloģijām un pasaules.

Pagrozījis rokā telefonu, Miks to negribīgi nolika uz galda un parakstījās. Viņam bija sajūta, ka ir zaudējis daļu no sevis, it kā piespiedu veidā šķīries no tuva drauga, kurš, guļot kaut kādā atvilktnē, lēnām izlādēsies.

It kā būtu dzirdējusi Mika domas, vadītāja Pūce teica: – Pēdējā nometnes dienā atdosim, varēsiet bildēties un zvanīties uz nebēdu.

Pēc pusdienām, nezinādam, ko tādu pasākt, Miks, stāigājot pa gaiteni, apstājās pie saraksta ar nometnes nodarbību plānu.

No mugurpuses atskanēja Reiņa balss: – Kas tev programmā patīk visvairāk?

– Nezinu. Laikam filmēšana ar droniem. – Miks paraustīja plecus. – Arī izdzīvošanas skola, ja vien būtu normāls speciālists kā Bērs Grills.

– Jā, tas būtu labais. Iedomājies? Viņš te mūs trenkātu pa apkārtni un nevarētu atrast normālus kalnus vai krāčainu upi, vai tuksnesi, kur mums kaut ko iemācīt. Te jau tikai

plāvas un parasts mežs, nekādu izdzīvošanas problēmu. – Reinis iztēlojās paša sacīto un iesmējās. – Mums, jaunsargiem arī rīko pārgājienus dabā, māca pašus pamatus, lai vismaz varam mierīgi pa nakti palikt ārā mežā...

– Tā nav nekāda izdzīvošana. Jums tur katram droši vien savs minerālītis un vismaz cepumu paciņa somā. Bet, ja pa īstam... kad nekā nav... kad jāēd sliēkas un jādzer no peļķes...

– Visforšākais, kad jādzer savas čuras... fē... Tu to sēriju redzēji? Lūk, tā bija izdzīvošana pa īstam.

– Ja tev ir portatīvais ūdens attīrītājs, tad var dzert jebko, arī no peļķes un savas čuras... ha-ha, – Miks iespurdzās un saviebās.

Abi puisi iesmējās, laikam iedomājoties, ka tāda veida pārbaudījumi Latvijā nemaz nav iespējami.

– Ja godīgi, es pieteicos, jo tur ir gaisa baloni, – Reinis atzinās un pielika pirkstu pie programmas lapas, kur rakstīts: “Lidojums ar gaisa balonu”.

– Nekad nav sanācis būt pat tuvumā pie gaisa balona, bet baigi gribētos palidot. – Reinis sapņaini samiedza acis. – Esmu visu ko lasījis par ceļošanu ar gaisa baloniem. Reāli forši. Man pat krusttēvs uzdāvināja lidojumu ar gaisa balonu, bet... ar tiem jau nekad neko nevar zināt – nav īstais vējš vai arī vējš ir pārāk liels, un tie nelido. Toreiz arī visu atcēla. Arī pēc mēneša nekas nesanāca, dāvanā lidojumu nomainīja ar ūdensslēpēm... Pfee...

– Tāpēc tu esi gatavs šo te visu pārciest, lai tikai tiktu pie gaisa balona? – Miks bija izbrīnīts.

– Jā, ja ir tāda iespēja, negribu palaist garām.

– Un zāļu tējiņu vākšana? Derīgo audziņu iepazīšana tev nepatīk? – Miks āzējās.

Reinis savilka pieri grumbās, bet neko neteica.